

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **ENERGOTREND alfa s. r. o.,** se sídlem Horní náměstí 14/17, Olomouc, zastoupena Mgr. Ondřejem Masopustem, advokátem se sídlem Sokolská 44, Olomouc, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Českých Budějovicích,** se sídlem Mánesova 3a, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 4. 2012, č. j. 10 Af 123/2012 – 12,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně - ENERGOTREND alfa s. r. o. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 4. 2012, č. j. 10 Af 123/2012 – 12, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Českých Budějovicích (dále též „krajský soud“) napadeným usnesením ze dne 12. 4. 2012, č. j. 10 Af 123/2012 – 12, rozhodl tak, že se zastavuje řízení o žalobě společnosti ENERGOTREND alfa s. r. o. proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Českých Budějovicích (dále jen „žalovaný“) ze dne 5. 1. 2012, č. j. 135/12-1200, z důvodu nezaplacení soudního poplatku, spojeného s podáním správní žaloby na přezkoumání rozhodnutí správního orgánu. Krajský soud při svém rozhodování vyšel z toho, že žalobkyni současně s podáním žaloby proti uvedenému správnímu rozhodnutí vznikla poplatková povinnost ve smyslu ust. § 4 a § 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních

poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“). Žalobkyně však poplatek neuhradila ani do dne vydání usnesení o zastavení řízení, ačkoliv krajský soud předtím vyzval žalobkyni k zaplacení soudního poplatku za podání žaloby do 7 dnů od doručení výzvy, která byla doručena zástupci žalobkyně dne 29. 3. 2012. Správní soud proto řízení o žalobě zastavil.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podala žalobkyně jako stěžovatelka (dále jen „stěžovatelka“), prostřednictvím svého zástupce Mgr. Ondřeje Masopusta, advokáta (dále jen „zástupce stěžovatelky“), včasnou kasační stížnost, kterou opřela o ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (pro nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení).

Stěžovatelka krajskému soudu vytýká, že napadeným usnesením byla nesprávně poučena o možnosti podat proti tomuto rozhodnutí opravný prostředek – kasační stížnost. Poučení však mělo obsahovat informaci o tom, zda se v případě kasační stížnosti jedná o řádný nebo mimořádný opravný prostředek. Tato skutečnost je zásadní z pohledu okamžiku, kdy nabude usnesení o zastavení řízení právní moci. Jelikož její zástupce nebyl v usnesení soudu poučen o skutečnosti, že kasační stížnost je oproti odvolání mimořádným opravným prostředkem, a že tudíž usnesení správního soudu nabývá právní moci jeho doručením, uhradil soudní poplatek za žalobu až dne 20. 4. 2012, tedy ve lhůtě pro podání kasační stížnosti. Krajský soud však již takto uhrazený soudní poplatek neakceptoval a vrátil jí jej zpět. Správní soud proto postupoval nezákonně, pokud jí nepoučil o tom, že kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem a v důsledku toho je pak nezákonným i rozhodnutí o zastavení řízení.

Žalované Finanční ředitelství v Českých Budějovicích se k podané kasační stížnosti nevyjádřilo.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná.

Řízení o žalobě stěžovatelky proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Českých Budějovicích bylo krajským soudem zastaveno právem.

Na tomto závěru nic nemění ani dodatečné zaplacení soudního poplatku (za podání žaloby ve výši 3.000 Kč), resp. doručení soudního tiskopisu krajskému soudu s vylepenými kolkovými známkami v hodnotě 3.000 Kč dne 20. 4. 2012, ani okolnost, že krajský soud v poučení napadeného usnesení neuvedl, že kasační stížnost je svou povahou mimořádným opravným prostředkem, a nikoliv řádným opravným prostředkem.

Je tomu tak proto, že stěžovatelka, ač spolu s podanou žalobou ze dne 12. 2. 2012 nezaplatila uvedený soudní poplatek, nereagovala ani na výzvu (usnesení) správního soudu ze dne 20. 2. 2012 k zaplacení tohoto poplatku do sedmi dnů ode dne doručení této výzvy, která byla doručena zástupci stěžovatelky dne 29. 3. 2012 (stěžovatelka byla současně v této výzvě poučena o následcích nezaplacení soudního poplatku). Podle současně platné judikatury správních soudů je v souladu se zákonem praxe správních soudů doručovat výzvu k zaplacení soudního poplatku pouze zástupci účastníka řízení. Zaplacení soudního

poplatku je zastupitelné jednání, při němž nedostatek osobní aktivity účastníka řízení nezpůsobuje neplatnost nebo neúčinnost takového úkonu, neboť jeho podstatou je to, aby soudní poplatek byl zaplacen. Nejedná se proto o úkon, který by účastník řízení musel vykonat osobně (§ 42 odst. 2 s. ř. s.). Naopak, jde o typický úkon, který za účastníka řízení může vykonat jeho zástupce. Účinky doručení výzvy k zaplacení soudního poplatku proto nastávají u zastoupeného účastníka řízení doručením výzvy jeho zástupci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 2 Afs 187/2004 – 69, dostupný na www.nssoud.cz, podle něhož *„povinnost zaplatit soudní poplatek plyne z procesního postavení účastníka řízení, který činí úkon poplatku podléhající. Zaplacení soudního poplatku ovšem není úkonem, který má osobně vykonat účastník řízení; je-li účastník řízení zastoupen, výzva k zaplacení soudního poplatku se proto doručuje podle § 42 odst. 2 s .ř. s. pouze jeho zástupci. Za stávající úpravy správního soudnictví není tímto postupem omezen přístup k soudu*“. Krajský soud v této věci proto postupoval správně, pokud výzvu k zaplacení soudního poplatku za podanou žalobu adresoval toliko zástupci stěžovatelky. Jelikož soudní poplatek nebyl zaplacen ve lhůtě stanovené ve výzvě, tj. do čtvrtka. 5. 4. 2012, již z tohoto důvodu byly k následujícímu dni splněny podmínky pro vydání usnesení o zastavení řízení o podané žalobě. Stěžovatelka však soudní poplatek neuhradila ani do dne vydání kasační stížností napadeného usnesení krajského soudu o zastavení řízení, ke kterému došlo dne 12. 4. 2012 (tedy týden po uplynutí stanovené lhůty), ani do dne nabytí právní moci tohoto usnesení krajského soudu, tj. do dne 13. 4. 2012. Učinila-li tak až dne 20. 4. 2012, kdy byl krajskému soudu zástupcem stěžovatelky doručen tiskopis s vylepenými kolkovými známkami v hodnotě 3.000 Kč. Stěžovatelka tedy zaplatila soudní poplatek opožděně.

Ve věci nemohlo být aplikováno ani ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích o zrušení usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku a o pokračování v řízení.

Z obsahu soudního spisu vyplývá, že kasační stížností napadené usnesení ze dne 12. 4. 2012, č. j. 10 Af 123/2012 - 12, o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, nabylo právní moci dne 13. 4. 2012 (toto usnesení bylo doručeno jak zástupci stěžovatelky, tak i žalovanému dne 13. 4. 2012). Dne 20. 4. 2012 pak byl krajskému soudu doručen tiskopis s vylepenými kolkovými známkami v nominální hodnotě 3.000 Kč (tiskopis s vylepenými kolkovými známkami byl podán na poštu dne 19. 4. 2012). Kasační stížnost ze dne 27. 4. 2012 směřující proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení pak byla doručena přímo Nejvyššímu správnímu soudu dne 30. 4. 2012.

Podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

Podle ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.

Rozhodnutí soudu ve věci správního soudnictví nabývá právní moci (§ 54 odst. 5 a § 55 odst. 5 s. ř. s.) dnem, kdy bylo doručeno účastníkům, a to uplynutím posledního okamžiku tohoto dne. Účastník zaplatí soudní poplatek dříve, než usnesení (o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku) nabylo právní moci (§ 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích), i tehdy, učiní-li tak v den, kdy usnesení nabylo právní moci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 172, dostupný na www.nssoud.cz).

Z ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích vyplývá, že zaplacení poplatku ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku nabylo právní moci, má za následek, že usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku, ačkoli je řádně doručeno účastníkům řízení, nenabývá právní moci. V tomto případě soud, který usnesení vydal, své usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší a může pokračovat v řízení a vydávat další rozhodnutí o věci.

Pokud však ve věcech správního soudnictví soudní poplatek nebyl zaplacen dříve, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku nabylo právní moci, pak toto usnesení nabude jeho doručením účastníkům řízení právní moci, a soud, který jej vydal, již nemůže toto své usnesení podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích zrušit a v této věci vydávat další rozhodnutí o věci. Je tomu tak proto, že mu v tom brání překážka věci pravomocně rozhodnuté. Zákon o soudních poplatcích, ani jiný zákon neumožňuje krajskému soudu zrušit své pravomocné usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku.

V této věci, která patří do správního soudnictví, nebyl zaplacen soudní poplatek za podání žaloby do právní moci napadeného usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku (§ 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích), tj. do 13. 4. 2012, ale stalo se tak až dne 20. 4. 2012 [kdy došlo k obliteraci (znehodnocení) kolkové známky soudem]. Toto usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, které nabylo právní moci dne 13. 4. 2012, tvoří od tohoto data překážku věci pravomocně rozhodnuté, která proto znemožňuje zrušit napadené usnesení ze dne 12. 4. 2012, č. j. 10 Af 123/2012 – 12 a vydávat další rozhodnutí o věci.

Usnesení krajského soudu není ani nezákonné z důvodu dovozovaného stěžovatelkou, že by neobsahovalo řádné poučení o opravných prostředcích, resp. že by neobsahovalo poučení o tom, že je kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem, a nikoliv opravným prostředkem řádným, který by odkládal okamžik nabytí právní moci přezkoumávaného usnesení krajského soudu.

Podle ust. § 55 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 54 odst. 2 s. ř. s. platí, že rozhodnutí krajského soudu musí obsahovat poučení o opravných prostředcích. Tato poučovací povinnost krajského soudu však vyjadřuje povinnost obeznámit účastníky řízení o druhu (kasační stížnost), místě podání (u Nejvyššího správního soudu), lhůtě k podání tohoto opravného prostředku a jeho náležitostech. Tomuto požadavku usnesení krajského soudu dostojí. Stěžovatelce se totiž dostalo poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěla újmu (srov. § 36 odst. 1 s. ř. s.).

Poučovací povinnost správního soudu však již neznamená povinnost tohoto soudu osvětlovat účastníkům řízení (stěžovatelce), jaké jsou právní účinky jednotlivých v úvahu přicházejících opravných prostředků a jejich vliv na řízení o její žalobě. I z tohoto důvodu byla ostatně stěžovatelka, ač nemusela (srov. ust. § 35 s. ř. s.), již v řízení před krajským soudem zastoupena osobou práva znalou, advokátem. Stěžovatelce (jejímu zástupci) mělo být tím spíše dostatečně známo, že kasační stížnost je svou povahou mimořádným opravným prostředkem, směřujícím vůči pravomocným rozhodnutím krajských soudů (Městského soudu v Praze), a jaké má, resp. nemá účinky. Pokud pak stěžovatelka, či její zástupce neuhradili soudní poplatek za správní žalobu v den jeho splatnosti – tj. ke dni, jež stanoví zákon [§ 7 odst. 1 ve spojení s § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích], neuhradili jej ani ve lhůtě stanovené stěžovatelce krajským soudem (do 5. 4. 2012), a neuhradili jej ani do okamžiku nabytí právní moci usnesení krajského soudu o zastavení řízení (13. 4. 2012), nelze se nyní účinně dovolávat nezákonnosti napadeného usnesení krajského soudu pro nedostatečné odůvodnění.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost směřující proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 4. 2012, č. j. 10 Af 123/2012 – 12 (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., za použití ustanovení § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci úspěch neměla a podle obsahu spisu úspěšnému správnímu orgánu nevznikly žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2012

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu